

СПАлар Союзунун
бюллетени

УСРБД-1

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН СУУ ПАЙДАЛАНУУЧУЛАР АССОЦИАЦИЯЛАРЫНЫН СОЮЗУ

Декабрь, 2017-ж., №23 чыгарылыш

СПА КАБАРМАНЫ ВЕСТНИК АВП

- Алдыңкы тажрыйбалар •
- Суу чарбасындагы реформалар аракетте •
- Суу чарба тармагындагы долбоорлор аракетте •

Табийгатта баары кооз, суу табийгатта эң кооз

Жер-жерлерде суу пайдалануучулар ассоциацияларынын саны 486га жетип, 753 миң гектар сугат жерлерине суу берүү жана ички чарбалык сугат тармагын тейлөөнү жүргүзүп, дыйкандарды суу менен камсыз кылуу колго алынды.

Суу пайдалануучулар ассоциациясы белгилүү айрым сугат тармагын пайдалануу жана күтүү максатында, айыл чарба багытындагы жерлерди сугат суу менен камсыз кылууда коомдун кызыкчылыгы үчүн аракеттенген коммерциялык эмес уюм болуп эсептелет.

Бирок, азыркы кезге чейин элдин калың катмарларында суу чарба мекемелери турса, андан тышкары дагы бир суу пайдалануучулар ассоциациялары (СПА) деген уюм түзүүнүн кереги барбы деген түшүнбөстүктөр орун алып келе жатат.

Биринчиден, суу чарба мекемелери бул мамлекеттик сугат тармагын тейлөө, өз убагында ондоо жана сууну суу булактарынан алуу менен, суу пайдалануучулардын аймагына чейин жеткирип жана бөлүп берүү жумуштары менен алектенген уюм. Алар мурдагы колхоз-совхоздун чегине чейин гана сугат суусун жеткирип, бөлүп берүүнү камсыз

кылат жана ошого гана мамлекет тарабынан ирригациялык кызмат акысы үчүн каражат эсебинен мамлекеттик сугат тармагы тейленет. Ал эми ички чарбалык сугат тармагын кармоого жана тейлөөгө акча каражаты каралбаган.

Экинчиден, жер реформасынын жүрүшү менен ички чарбалык сугат тармагы (мурдагы колхоз-совхоздордун каналдары) ээсиз жана кароосуз калып, аны кармоо, тейлөө үчүн жаңы бир уюм түзүү зарылчылыгы келип чыккан. Мындай уюм болуп суу пайдалануучулар ассоциациялары эсептелет.

Үчүнчүдөн, СПАлар дүйнөлүк тажрыйбага таянып түзүлүп жатат. СПАны анын тейлөө алкагында жашаган жана айыл чарба жери бар дыйкандар биргелешип түзүшүп, өз алдынча коллективдүү чечим менен башкарышат. Бирок, бүгүнкү күндө СПАны дыйкандар өздөрү түзүп, башкарууну колго алып, өздөрү үчүн кызмат кылышы керек экендигин толук түшүнүшө беришпейт.

Ошондуктан, ички чарбалык сугат тармактарын сактап жана мындан ары жакшыртуу менен пайдаланууну колго алуу максатында жер-жерлерде СПАларды түзүү жана бекемдөөнү колго алуу – жалпыбыздын милдетибиз.

«Даңк» ордениңиз кут болсун!

Өлкөнүн региондорун социалдык-экономикалык өнүктүрүүгө жана Кыргыз Республикасынын экономикасын чыңдоого кошкон олуттуу салымы үчүн Кыргыз Республикасынын Президентинин 2017-жылдын 14-ноябрынын № 256-жарлыгы менен Суу чарба жана мелиорация департаментинин Башкы директору **Таштаналиев Көкүмбек Жумагуловичти «Даңк» орденине татыктуу болгондугу менен Суу чарба жана мелиорация департаментинин жалпы жамааты куттуктайт!**

Урматтуу Көкүмбек Жумагулович!

Сиз суу чарба тармагында көп жыл бою үзүрлүү эмгектенип, өлкөнүн экономикасынын, суу чарбасынын өнүгүүсүнө, мамлекеттин азык-түлүк коопсуздугун камсыз кылууга кошкон салымыңыз абдан чоң!

Сиздин эмгекти сүйгөн принципалдуу мүнөзүңүз, көп жылдык тажрыйбаңыз, суу чарба тармагынын чебер адиси катары жогору бааланып, мамлекеттик сыйлыка ээ болдуңуз.

Терең урматтоо менен, Сизге бекем ден соолук, узун өмүр, үй-бүлөңүзгө бакыт-таалай каалайбыз! Кесиптик ишиңиз ийгиликтер менен коштолуп, алдыга койгон бардык ой максаттарыңыз ишке ашып, суу чарбасынын өнүгүүсүнө дагы да барандуу салым кошо беришиңизге тилектешбиз!

Урматтуу суу чарба тармагында эмгектенген кызматкерлер, кесиптештер!

2017-жыл суу чарбасында эмгектенген кызматкерлер үчүн чоң жетишкендиктердин жылы болду десем жаңылышпайм. Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн № 440 Токтому менен Кыргыз Республикасынын 2017-2026-жылдардагы ирригация тармагын өнүктүрүүнүн мамлекеттик программасы кабыл алынды.

Бул мамлекеттик программанын ишке ашырылышы менен 66,5 миң гектар жаңы сугат жерлери өздөштүрүлүп, 51,0 миң гектар сугат жерлеринде суу менен камсыздоо жогоруламакчы. Андан сырткары, машина менен сугарылуучу 9,5 миң гектар насостук станциялар менен сугарылган жерлер өз нугу менен сугарууга өткөрүлүп, 50 миң гектар жерлердин мелиоративдик абалы калыбына келтирилет. Республика боюнча 242 миң жумушчу орун түзүлүп, жалпысынан 46 суу чарба объектилеринде инвестициялык долбоорлор ишке ашырылат.

2017-жылдын сугат мезгилине суу чарба объектилери өз убагында жана сапаттуу даярдалып, дыйкандарыбыз сугат суусу менен үзгүлтүксүз жана өз учурунда камсыз болуп, айыл чарба товар өндүрүүчүлөр сугат жерлерден мол түшүм алганга шарт түзүлдү.

2018-жылда суу чарба тармагында эмгектенген кызматкерлердин алдында чоң милдеттер турат. Аларды аткарууда суу чарба жана мелиорация департаменттин ар бир кызматкери өз тажрыйбасын колдонуп, салым кошот деп терең ишенем.

2018-Жаңы жылыңыздар менен чын жүрөктөн куттуктайм!

Жаңы жыл сиздерге бекем ден соолук, бакубат жашоо тартууласын. Ар дайым ийиңиздерди ийгилик жылолоп, суу чарбасынын өнүгүп өркүндөшүнө зор салымыңыздарды кошо беришиңиздерге тилектешмин!

Жаңы жыл биз үчүн жакшылыктардын жарчысы болгон ак жолтой, жетишкендиктердин жана ийгиликтердин жылы болсун!

Сиздерди терең урматтоо менен,

Суу чарба жана мелиорация департаментинин башкы директору

К. Ж. Таштаналиев

Уважаемые коллеги!

Вот и завершается 2017 год. Как Вы знаете, Отдел реализации осуществляет реализацию двух проектов - «Управление национальными водными ресурсами Фаза 1» и «Улучшение сельскохозяйственной производительности и питания». Уходящий год был успешным и плодотворным для обоих проектов. Мы достигли значительных результатов по реализации проектов «Управление национальными водными ресурсами Фаза 1» и «Улучшение сельскохозяйственной производительности и питания».

В новом году нам предстоит сделать очень многое из того, что мы начали. Я уверен, что

коллектив ОРП с успехом завершит реализуемые в настоящее время проекты.

Дорогие коллеги, друзья! Уходящий год был насыщенным и плодотворным. Он наполнил нас жизненной мудростью и силой. Пусть наступающий год способствует дальнейшим успехам и достижениям, принесет радость, взаимопонимание и согласие. Пусть сбудутся лучшие надежды и самые смелые мечты. Пусть Вашим лучшим начинаниям всегда сопутствует творческое вдохновение и созидательная инициатива, а Ваша энергия и смекалка служат залогом успешного выполнения намеченных планов.

Хочу пожелать, чтобы Вы всегда были окружены теплом и любовью своих близких, уважением коллег и друзей. Любви, добра и благополучия!

**Кыдыкбек Каниметович
Бейшекеев**
Директор Отдела реализации проектов «Управление национальными водными ресурсами Фаза 1» «Улучшение сельскохозяйственной производительности и питания»

Суу чарба жана мелиорация департаментинин 2017-жылдагы ишмердүүлүгү

Үнөм, каржы жана эсеп башкармалыгынын башчысы **Дуйшеев М.К.** Суу чарба жана мелиорация Департаментинин карамагындагы ишканаларга 2017-жылдын эксплуатациялык чыгымдарынын такталган сметасы 1 369 391,1 миң сомду түзүп, иш жүзүндө үстүбүздөгү жылга карата 1 255 092,0 миң сомго каржыланып, бекитилген сметанын 92% түздү.

Капиталдык салымдар боюнча 2017-жылдын 1-декабрына карата 548 800,0 миң сом акча каражаты бөлүндү, анын ичинде:

- республикалык бюджеттен – 535 000,0 миң сом,

- түрк кредитинин эсебинен – 13 800,0 миң сом.

2017-жылга карата суу пайдалануучуларга 69847,0 миң сомго сугат суу берилип 69821,4 миң сомго актыларга кол коюлду. Ал эми жалпысынан 64961,4 миң сом чогултулду.

Гидромелиоративдик курулмаларды эксплуатациялоо башкармалыгынын башчысы **Гутник В.Г.**

Республика боюнча 2017-жылга карата эксплуатациялык иштердин аткарылышы 1071,5 млн. сомду түздү.

2017-жылда республика боюнча 866 суу чарба курулмалары оңдолгон, 697 суу өлчөөчү посттор, 95 насостук станциялар жана 218 агрегаттар, 312,4 км аралыкта ири каналдар толук түрдө капиталдык ремонттон өттү.

2017-жылдын вегетациялык сугатына Республиканын мамлекеттик ирригациялык фондун өз убагында жана сапаттуу даярдоого Республиканын Өкмөтү тарабынан жылдын биринчи жарымында ремонт иштерине багытталган каражаттын тиешелүү беренелер боюнча жылдык каржылоонун алкагында 80% бөлүндү. Анын ичинде 145,0 млн.сомдук калыбына келтирүү жумуштары каралып, 2017-жылдын 1-майына көрсөтүлгөн каражат өздөштүрүлүп, мерчемделген калыбына келтирүү иштери толук аткарылып, 2017-жылдын вегетация мезгилине мамлекеттик суу чарба курулуштарын даярдоо иш-чаралары өз учурунда, белгиленген мөөнөттө аяктады. Ирригациялык суу сактагычтарда жана көлмөлөрдө вегетациялык мезгилдин башталышынын алдында, долбоордогу 1,56 млн.м³ сугат суу топтолду.

Республика боюнча 2017-жылы мамлекеттик бюджеттин эсебинен 7682,4 миң сом сугат жерлердин мелиоративдик абалын жакшыртууга бөлүнүп, жыйынтыгында 1046 га суу баскан айдоо жери жакшыртылды.

Суу ресурстары, суу колдонуу жана эл аралык суу бөлүштүрүү бөлүмүнүн башчысы **Сулайманов А.Т.**

2017-жылга карата сугат иштери 1-ноябрга толук аяктады.

План боюнча көлөмү 4940,7

млн.м³ суу каралса, жыйынтыгында берилген суунун көлөмү 4744,1 млн.м³ түзүп, план 96% аткарылды.

Келишим менен жана өтүнмөлөрүнүн негизинде көлөмү 2902,5 млн.м³ суу 295 суу пайдалануучулар ассоциацияларына (СПА), 741 дыйкан чарбаларына, 16 өнөр жай ишканаларына, 92 башка чарбалык субъектилерине берилди.

Техникалык экспертиза жана инвестиция бөлүмүнүн башчысы **Джолдошалиев И.А.**

2017-жылдын 21-июлунда Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн № 440-токтому менен Кыргыз Республикасынын 2017-2026-жылдарындагы ирригацияны өнүктүрүүнүн мамлекеттик программасы кабыл алынды. Мамлекеттик программасынын наркы 59,03 млрд. сомду түзүп, 66,5 миң жаңы сугат жерлерди өздөштүрүү, 51,0 миң га сугат жерлерди суу менен камсыздоону жогорулатуу, машина менен сугарылуучу 9,5 миң га насостук станциялар менен сугарылган жерлерди өз нугу менен сугарууга өткөрүү, 50,0 миң га жерлердин мелиоративдик абалын жакшыртууга мүмкүнчүлүк берет.

Кытай мамлекети 32 млн. АКШ долларлык грант түрүндөгү каржы булактарынын эсебинен 6 ирригациялык курулуш объектилери үстүбүздөгү жылдын экинчи жарымында башталып, алгачкы объекти-

лери 2018-жылдын вегетациялык мезгилине толугу менен бүткөрүлүп, эксплуатацияга берилиши пландаштырылууда.

Андан тышкары, наркы 207 млн. АКШ долларын түзгөн 14 суу чарба инвестициялык долбоорлору даярдалып, 2017-жылдын 11-июлунда Араб Координациялык Группасына сунушталып, 4 долбоору тандалып алынды.

Ислам Өнүктүрүү Банкынын тарабынан алгачкы Кара-Буура районунун Сарымсак каналын реконструкциялык иштерине 13,3 млн. АКШ доллар көлөмүндөгү көп жылдык мөөнөттөгү женилдетилген кредит тартылып, үстүбүздөгү жылдын экинчи жарым жылдыгында курулуш иштери башталып, 2020-жылы эксплуатацияга берилүүсү пландаштырылууда. Жалпысынан, аталган райондо 2000 гектар жаңы сугат жерлери өздөштүрүлүп, 1600 гектар сугат жердин сугат сууга болгон муктаждыгы жогорулатылат.

Ошондой эле, наркы 15,4 млн. АКШ долларын түзгөн 5 ирригациялык долбоорго инвестициялык салымдарын кошуу ниетин Корея Экономиканы өнүктүрүү фонду билдирүүдө.

Ирригациялык долбоорлорго башка дагы Азия өнүктүрүү банкы, Дүйнөлүк банк, Жапан эл аралык кызматташуу агенттиги (JICA) жана Европа Өнүктүрүү Банкы сыяктуу көптөгөн инвесторлор да өз инвестициялык салымдарын салууга кызыктаар экенин билдиришүүдө.

СПАларды колдоо жана көзөмөлдөө бөлүмүнүн башчысы **Торогельдиев У.Т.**

Республика боюнча 2017-жылга карата 486 суу пайдалануучулар ассоциациясы (СПА) каттоодон өтүп, СПАларга тиешелүүсү 753,4 миң гектар сугат аянттын же болбосо жалпы сугат аянттын 74 пайызын түзөт.

2017-жылы СПАларды колдоо бөлүмү жана Дүйнөлүк банктын “Улуттук суу ресурстарын жакшыртуу Фаза 1” долбоору менен биргеликте окуу планына ылайык СПАлардын бардык өнүгүү аспектилери боюнча окуу курстары жана семинарлар, ошондой эле жети областга жергиликтүү өзүн-өзү башкаруу органдарына, РСЧБ, СПАлардын жетекчилеринин жана адистеринин катышуусунда семинарлар өткөрүлдү. Жалпысынан 2017-жылы 425 СПАда окутуулар өткөрүлүп, баардык региондор бонча 2330 СПАнын адистерине окутуулар өткөрүлдү.

Андан сырткары СПАлардын Кеңештерине жана директорларына такай консультациялар жана практикалык жардамдар берилип келүүдө.

2017-жылга Республика боюнча баардык СПАлар өздөрүнүн ички чарбалык сугат тармактарын вегетация мезгилине даярдап, эксплуатацияга жана техникалык тейлөөсүнө пландары түзүлгөн. Ар бир СПА өз бюджетине жараша жумуштарды аткарат.

Ал эми 2018-жылга СПАлардын сунушуна ылайык СПА-

лардын мыйзамына жана уставына өзгөртүүлөрдү жана толуктоолорду киргизүү боюнча чоң иштер Департамент тарабынан каралууда.

Суу пайдалануучулар ассоциацияларынын республика боюнча жыл башынан бери келишим боюнча суу алуусу план боюнча 3 148 205 миң м³ каралса, иш жүзүндө 2 877 942 миң м³ сугат суу алынып, 91% түздү. Ал эми бардык сугарылган аянт 1 520 595 гектар жерди түздү. Бардык булактардан берилген суунун көлөмү 1 752 500 миң м³.

Кардарларга суу жеткирүү боюнча Талас жана Жалал-Абад областтары жакшы көрсөткүчтөргө жетишип, Талас 105% жана Жалал-Абад 99% аткарышты. 2017-жылдын сугат мезгилинде суу жетиштүү болуп, суу тартыштыгы болгон жок.

Райондук суу чарба башкармалыктары менен келишим боюнча 2017-жылга карата – 2 400 315,5 миң м³ суу берүү каралып, акчалай 57 940,8 миң сомду түзсө, иш жүзүндө 2 066 213,5 миң м³ суу берилип, акчалай 51 696,1 миң сомду түздү. Берилген 2 035 539,1 миң м³ сууга акты түзүлүп, кол коюлуп, акчалай 51 381,1 миң сомду түздү. Республика боюнча СПАлардын 2017-жылга карата карызы 11 557,7 миң сом.

2016-жылга салыштырмалуу 2017-жылы суу алуу 191 318 миң м³ сууга көп алынып, 231 906 гектар жер аянты ашыкча сугарылды.

Международный специалист по управлению водными ресурсами/член миссии Всемирного банка господин Стивен Виссер делится своим мнением о деятельности проекта и водном секторе страны в целом

В этом номере журнала «СПА кабарманы - Вестник АВР» мы хотим поделиться с читателями журнала мнением международного специалиста по управлению водными ресурсами, членом миссии Всемирного банка господином Стивеном Виссером относительно проводимых мероприятий в рамках проекта «Управление национальными водными ресурсами Фаза 1» и будущего водного сектора страны.

1. Уважаемый г-н Виссер, пожалуйста, расскажите читателям нашего журнала о себе и о Вашей деятельности как международного специалиста по управлению водными ресурсами.

Да, я польщен тем, что могу Вам рассказать немного о себе. Мне 46 лет. Я живу в Нидерландах. По профессии я – инженер-строитель, специализирующийся по вопросам орошения, дренажа и интегрированного управления водными ресурсами. Ранее я работал в крупной консалтинговой фирме и в органах местного самоуправления. С 2008 года я являюсь независимым консультантом компании «Виссер Ватер Менеджмент» (VISSER water management), занимающейся управлением проектами и оказывающей услуги крупным проектам в области водных ресурсов. В своей работе основное внимание я уделяю Европе. Уже более 10 лет я участвую в реализации

Рамочной директивы ЕС по воде (EU Water Framework Directive). Данная директива предусматривает разработку Планов управления речными бассейнами для всех основных речных систем в Европе. Основной целью планов управления речными бассейнами является улучшение качества поверхностных вод (химический и экологический состав) и грунтовых вод (качественный и количественный состав). Рамочная директива – это долгосрочная политика в области качества воды, которая призвана достичь хороших результатов к 2027 году. Основные проблемы водных ресурсов во многих европейских странах связаны с их загрязнением от сельскохозяйственных угодий, на которых используются питательные вещества и пестициды, и неестественный сток многих речных систем (руслотворительные работы на многих реках были проведены в 50-60-х годах). Важной мерой, но дорогостоящей и требующей времени, является восстановление жизненно важных систем рек, позволяющих им иметь изгибы и течь естественным образом. Также принимаются меры по снижению воздействия загрязнения от сельскохозяйственного производства.

Одним из замечательных аспектов Кыргызстана является то, что многие водные системы все еще находятся в естественном состоянии, особенно те, которые расположены выше по течению.

Надеюсь, что Кыргызстан сохранит свое природное наследие. С 2014 года я приезжаю в Кыргызстан 2 - 3 раза в год в составе целевой группы Всемирного банка. Я являюсь членом команды Всемирного банка, экспертом по водным ресурсам и оказываю помощь проекту и Департаменту в реализации проекта «Управление национальными водными ресурсами Фаза-1». Сюда приятно приезжать. Мне очень нравится моя работа, и я также наслаждаюсь красотой сельской местности Кыргызстана, его гор, рек и людей.

2. Г-н Виссер, как Вы знаете, недавно завершилась очередная миссия Всемирного банка.

В связи с этим, не могли бы Вы вкратце рассказать об итогах прошедшей миссии по проекту «Управление национальными водными ресурсами Фаза 1»?

Это была успешная миссия по оказанию поддержки. Как для Всемирного банка, так и для Швейцарского агентства по развитию и сотрудничеству (которое финансирует данный проект), этот проект является важным. Основная работа проекта направлена на оказание поддержки Правительству, реализующему общенациональный Водный кодекс Кыргызстана с 2008 года. В 2013 году Национальным Советом по Воде (НСВ) была подготовлена и одобрена Дорожная карта по реализации Водного кодекса. НСВ создан Правительством, и его возглавляет Премьер-министр. Основные полномочия данного органа заключаются в координации деятельности всех государственных структур, участвующих в управлении водными ресурсами. В Дорожной карте 2013 года изложены промежуточные (5-летние) и долгосрочные цели реализации Водного кодекса. Ключевые компоненты этого документа включают управление водными ресурсами по бассейновому принципу, внедрение системы разрешений на использование воды и финансирования управления водными ресурсами, разработку подхода рационального управления, эксплуатации и технического обслуживания (УЭиТО) ирригационных систем и создание Информационной системы по водным ресурсам (ИСВ). С самого начала проекта ПУНВР-1 в 2015 году предпринимаются важные шаги, и часть «дорожной карты» находится в

процессе реализации, но предстоит еще много работы. Например, предстоит решить проблему, связанную с ролью Департамента в решении вопросов интегрированного управления водными ресурсами. Основная задача Департамента всегда заключалась в решении вопросов, связанных с орошением и дренажом. С принятием Водного кодекса был введен более комплексный подход к управлению водными ресурсами на бассейновом уровне. Это связано с тем, что количество водопользователей, помимо сельского хозяйства, становится больше. Например, организации общественного водоснабжения, сектор энергетики, промышленности и, наконец (но ими список не заканчивается), водопользователи стран, расположенных ниже по течению. Всем им, в пределах бассейна, нужна их доля воды. Кроме того, Кыргызстан сталкивается с последствиями изменения климата, оказывающими свое влияние на наличие пресной воды. Вода является ценным ресурсом и должна управляться надлежащим и устойчивым образом. Это те проблемы, которые решает Правительство, а проект поддерживает Правительство в изменении подходов к решению этих важных и трудных проблем.

3. Как Вам известно, в настоящее время Отдел реализации проекта при ДВХиМ внедряет Информационную систему по воде (ИСВ) в подведомственных подразделениях Департамента водного хозяйства и мелиорации. Поделитесь, пожалуйста, с читателями нашего журнала Вашим мнением относительно перспектив данного мероприятия в водном

секторе нашей страны. Можете ли Вы рассказать об опыте применения ИСВ в других странах, о плюсах и минусах внедрения этой системы?

Разработка общенациональной информационной системы по водным ресурсам является одним из основных результатов проекта, и я очень впечатлен тем, насколько быстро за последние 2 года ИСВ была разработана. Я ожидаю, что к концу первой фазы (июнь 2018 года) все подразделения ДВХиМ, включая отделы в Бишкеке, областях и районах, будут подключены к цифровой информационной общенациональной системе по водным ресурсам (ИСВ) на центральном уровне будет разработана. Для получения всех соответствующих данных Департамент сотрудничает с 10 партнерскими организациями. Когда ИСВ будет завершена, вся соответствующая информация о воде будет храниться в базе данных и доступна через пользовательский интерфейс, через который пользователи будут заходить для получения необходимой информации. Управление данными важно для того, чтобы иметь возможность управлять водными ресурсами в бассейне. Достоверные данные о речном стоке, заборе поверхностных и подземных вод, уровне грунтовых вод, параметрах качества воды, гидрологические данные - все они необходимы для надлежащего управления водными ресурсами, планирования распределения воды и принятия ежедневных оперативных решений. Чтобы настроить и поддерживать ИСВ, необходимо нанять квалифицированных специалистов по во-

дным ресурсам и информационным технологиям. Кроме того, потребуется следить за правильной работой и обслуживанием программного обеспечения, а сервер ИСВ должен быть установлен в организации или департаменте, имеющем возможности его обслуживать. После того, как ИСВ будет разработана и станет использоваться при планировании водных ресурсов, необходимо регулярно поддерживать, актуализировать и обновлять информацию. В любой стране основная задача будет заключаться в том, как организовать все правильно. Например, в Нидерландах некоторые региональные водохозяйственные субъекты сократили свои бюджеты и несколько лет назад уменьшили сеть мониторинга и частоту проведения мониторинга. Теперь они сталкиваются с серьезными проблемами в правильном определении качества воды в их бассейне. Без надлежащего определения проблем качества воды, руководство водохозяйственной организации неохотно выделяет достаточный бюджет для принятия мер.

4. Как Вы знаете, в рамках проекта ПУНВР реализуются три компонента, одним из которых является первый компонент - Укрепление национального потенциала в части управления водными ресурсами. И посему возникает вопрос: как продвигается процесс создания Бассейновых советов в республике и какова их перспектива?

Как я уже говорил, управление водными ресурсами на бассейновом уровне предполагает сотрудничество между различными заинтересованными лицами и совместное принятие решений.

Именно поэтому Бассейновые советы (БС) так важны. В рамках БС заинтересованные лица работают вместе и согласуют План управления их бассейна. В данном плане определяются ключевые вопросы, касающиеся управления водными ресурсами в бассейне и перечисляются оперативные поэтапные меры, которые необходимо предпринять для управления и контроля водными ресурсами как в режиме нормального стока, так и в условиях нехватки воды. Проектом определены 5 речных бассейнов в Кыргызстане. Сейчас идет процесс создания БС. Мы предполагаем, что в фазе 1 проекта будут созданы все 5 БС и хотя бы раз пройдет их заседание по вопросам обсуждения их полномочий и обсуждения проектов Планов управления бассейновыми водными ресурсами. Я искренне надеюсь, что в фазе 2 БС станут более зрелыми и будут развивать платформу бассейнового уровня, где один раз или дважды в год будут собираться все соответствующие заинтересованные лица для обсуждения и согласования вопросов управления водными ресурсами и устойчивого использования воды.

Наиважнейшим элементом Дорожной карты является видение создания Государственной водной администрации (ГВА) на национальном уровне. Долгосрочная цель Дорожной карты заключается в создании ГВА как организации, отвечающей за управление, планирование и использование водных ресурсов. Во время ноябрьской 2017 года миссии по оказанию поддержки, мы определили функции ГВА и обсудили со многими партнерами Департамента их видение Водного кодекса и вопросы воз-

можного сотрудничества ГВА. Обсуждение согласованности и укрепления потенциала государственных структур с целью реализации Водного кодекса будет важной частью деятельности второй фазы ПУНВР.

5. В настоящее время в республике сформировано 486 АВП, из которых 438 АВП функционируют успешно. При этом, к сожалению, есть АВП, которые работают неустойчиво. По этому поводу хотелось бы получить от Вас некоторые рекомендации, касающиеся придания дополнительного импульса в деятельность АВП для их дальнейшего устойчивого развития.

Я думаю, что большую значимость представляет сам факт того, что 438 АВП работают успешно. Сотрудничество фермеров в рамках АВП является основой сельскохозяйственного развития в Кыргызстане. Зародившиеся в постсоветское время АВП трансформировались во все более и более профессиональные организации, решающие вопросы внутрихозяйственного управления водными ресурсами, эксплуатации и техобслуживания внутрихозяйственных систем и агроэкономического развития. Конечно, вопросы управления АВП не везде решаются должным образом. Некоторые АВП объединяются в Союзы АВП, в то время как в других АВП пока еще идет обсуждение с Департаментом, БУВХ и РУВХ вопросов создания САВП и частичной передачи межхозяйственных систем на баланс САВП. Это критический процесс, к которому нужно подходить с осторожностью. Вопрос передачи управления ирригационными системами,

безусловно, будет стоять на повестке дня второй фазы ПУНВР. Думаю, что Департамент может оказать помощь таким АВП, имеющим недостаточный потенциал и пробелы в показателях, например, путем организации обучения и поездок по обмену опытом с успешными АВП для того, чтобы они могли поделиться знаниями и поучиться друг у друга.

Другим важным аспектом является вопрос инвестиций в саму систему. Всемирный банк, среди прочих доноров, уже на протяжении 15 лет занимается инвестированием во внутрихозяйственные системы. Тем не менее, есть еще большое количество внутрихозяйственных систем, которые работают ненадлежащим образом ввиду запущенности вопросов техобслуживания. Необходимо будет рассмотреть вопрос инвестирования в реабилитацию, исходя из модернизированного проектирования всей системы (включая внутрихозяйственные и межхозяйственные аспекты) и параллельного оказания поддержки в понимании необходимости в техобслуживании, эксплуатации и управлении (УЭиТО) системы. Все это не будет бесплатным. В определенный момент необходимо будет задаться вопросом, как покрыть издержки на УЭиТО: из государственного бюджета или путем увеличения платы за услуги по предоставлению воды, либо путем комбинирования этих двух подходов. Это очень важный вопрос, который предстоит тщательно обсудить со всеми заинтересованными лицами. Надеюсь, что мы можем начать такое обсуждение в будущем году.

6. Как всем нам известно, в водохозяйственный сектор республики вливаются большие инвестиции государства и международных доноров. Поэтому, завершающий вопрос будет интересен не только для специалистов водного сектора, но и для всей общественности страны. Ваше мнение относительно будущего ирригационного сектора нашей страны и о том, как ирригационный сектор будет выглядеть, скажем, через 15-20 лет.

Это очень сложный вопрос. Как я уже говорил, полагаю, что Департаменту следует начать обсуждение вопроса модернизации ирригационных и дренажных систем, исходя из системного подхода, принимая во внимание аспекты внутрихозяйственных и межхозяйственных систем. Кроме того, важным фактором остается вопрос УЭиТО и его финансирования. Это два основных вопроса, ответы на которые будут определять будущее ирригации и дренажа в Кыргызстане.

Помимо ирригации, необходимо будет обратить особое внимание на дальнейшее интегрированное управление водными ресурсами на бассейновом уровне. Ирригация является основным пользователем водных ресурсов, но помимо нее есть еще и другие бенефициары. Несмотря на то, что Кыргызская Республика обладает достаточными водными ресурсами, в дальнейшем, она может столкнуться с возможными угрозами нехватки этих ресурсов по разным причинам. Одна из этих причин – потенциально контролируемое вмешательство человека (обуславливающее вопросы охраны окружающей среды,

эксплуатации и техобслуживания водохозяйственных систем). Другие причины не поддаются контролю (влияние изменения климата). Страна использует порядка 12 км³ из доступных 47 км³ водных ресурсов, остальная часть передается соседним странам согласно Договорам о вододелинии. На данный момент вода распределяется по секторам экономики. Существует небольшая координация среди водопользователей, которая направлена на то, чтобы обеспечить эффективное и надлежащее использование этих ресурсов. Для того, чтобы противостоять вызовам будущего, Кыргызской Республике предстоит решить вопросы управления своими водными ресурсами для обеспечения того, чтобы их было достаточно для развития и процветания будущих поколений.

Я испытываю чувство гордости и рад тому, что могу способствовать этому наряду со специалистами Департамента, БУВХ, РУВХ и АВП. Желаю Кыргызстану светлого и процветающего будущего!

Уважаемый господин Виссер! Благодарю Вас за интервью относительно проводимых мероприятий в рамках проекта «Управление национальными водными ресурсами Фаза 1» и будущего водного сектора нашей страны. Уверена, что информация, предоставленная Вами, будет полезна не только для сотрудников проекта, но и для всей общественности страны.

*Подготовила:
Специалист по коммуникациям и связям с общественностью ОРП Самара Орозалиева*

Обзор хода реализации проекта «Управление национальными водными ресурсами Фаза 1»

В этом номере журнала международный руководитель команды консультантов проекта «Управление национальными водными ресурсами Фаза 1» Георг Петерсен делится с нашими читателями своим мнением о достигнутых результатах проекта за 2017 год.

Проект по управлению национальными водными ресурсами (ПУНВР) вступил в силу в 2014 году и начал полноценную реализацию своей деятельности к концу 2015 года. В 2016 году уже наблюдались значительные достижения, проект достиг значительного прогресса на момент своего завершения в 2017 году. ПУНВР включает в себя четыре основных компонента: Компонент 1 - укрепление национального потенциала в части управления водными ресурсами; компонент 2 - повышение эффективности предоставления ирригационных услуг ассоциациям водопользователей; компонент 3 - повышение эффективности организации оросительных работ ассоциациями водопользователей; а также компонент 4 - управление проектом.

В рамках компонента 1 - укрепление национального

потенциала в части управления водными ресурсами был достигнут значительный прогресс в подключении всех офисов (узлов) ДВХиМ к цифровой информационной сети. Офисы оснащены современным ИТ оборудованием, и проектирование требуемых сетей приближается к завершению, а фактические работы по монтажу сети запланированы на 2018 год. Цифровая информационная система по воде (ИСВ) значительно улучшилась с момента ее первой настройки и постоянно пополняется данными на основе Меморандумов, подписанных с соответствующими агентствами заинтересованных сторон.

В части институционального развития усиление планирования и управления бассейновыми водными ресурсами является важной задачей, выполнение которой, несмотря на значительный прогресс, достигнутый в 2017 году, по-прежнему продолжается. В 2017 году были разработаны первые бассейновые планы для Чу-Таласа, а также достигнут определенный уровень по бассейнам Иссык-Куля. Планы по другим бассейнам будут разработаны в 2018 году. Кроме того,

для Чу-Таласского бассейна, а также для Иссык-Куля были разработаны модели водных ресурсов, основанные на программном обеспечении WEAP. Предполагается, что более активные мероприятия будут проведены в 2018 году. Модели позволят понять водные балансы бассейнов, а также оценить различные сценарии развития и распределения воды. Работа по моделированию будет продолжена в 2018 году. Несмотря на то, что технические аспекты работ имели определенный успех, по-прежнему необходимо прикладывать значительные усилия в части институциональной поддержки, особенно в содействии реализации водного кодекса, то есть в реализации мероприятий, касающихся разрешительной и платной системы, а также с внедрением функций государственной водной администрации. Кроме того, продолжаются обучающие мероприятия.

В рамках компонента 2 - повышение эффективности предоставления ирригационных услуг ассоциациям водопользователей, был достигнут значительный прогресс в реализации деятельности как на национальном, так и на уровне систем. Завершены работы по обновлению инвентаризации инфраструктур ИиД систем и улучшены процедуры определения ежегодных требований к проведению техобслуживания, а соответствующие тренинги по этим направлениям продолжают. Улучшение проведения работ по техническому обслуживанию и ремонту продолжается. На уровне систем, работы в 6 пилотных системах завершаются, но тренинги продолжают проводиться. В качестве примера значительного достижения за последнее время можно упомянуть об успешном проведении обучения по методу MASSCOTE. Соответствующие тренинги запланированы также на будущее.

В дополнение к деятельности, проводимой на уровне систем, необходимо упомянуть также о проведении вспомогательных исследований и мероприятий. В этой связи, были успешно проведены различные семинары, полевые поездки и тренинги, охватывающие различные технические и административные аспекты. Дальнейшие мероприятия включают первоначальное планирование разработки структуры при-

оритетов инвестиций, а также планирование мероприятий по модернизации и реабилитации.

В рамках компонента 3 - повышение эффективности организации оросительных работ ассоциациями водопользователей, значительный прогресс был достигнут по всем направлениям работ. К ним относятся: оценка и укрепление АВП, укрепление отделов поддержки АВП, поддержка и повышение потенциала САВП, а также повышение потенциала других организаций по управлению водными ресурсами. Исходя из оценки эффективности АВП, проведенной в 2016 году для ассоциаций водопользователей с восстановленными внутрихозяйственными системами, готовятся планы погашения выплат и бизнес-планы АВП для закупки техники и оборудования для ЭиТО, за которыми также последуют мероприятия по развитию потенциала.

Продолжается подготовка усовершенствованных процедур УЭиТО внутрихозяйственных систем и проводится обучение АВП. Установка усовершенствованных контрольно-измерительных сооружений в зоне обслуживания АВП практически завершена. Ожидается, что подготовка планов инвентаризации и планов управления активами АВП будет завершена в начале 2018 года. Кроме этого,

завершено внедрение водосберегающих технологий и методов на уровне поля. Мероприятия по укреплению потенциала отделов поддержки АВП, проведенные в 2017 году, включают в себя развитие потенциала районных отделов поддержки АВП, повышение обучающего потенциала областных отделов поддержки АВП и восстановление базы данных АВП. По этим мероприятиям был достигнут значительный прогресс. Мероприятия по оказанию поддержки и повышению потенциала ассоциацией водопользователей были завершены, а работа по повышению потенциала других организаций по управлению водными ресурсами продолжается.

В дополнение к технической деятельности, проектом успешно проведен среднесрочный обзор деятельности, который был оценен как умеренно удовлетворительный по всем ключевым показателям. Что касается прогресса в достижении целей развития проекта и общего прогресса в реализации, проект получил удовлетворительную оценку. В настоящее время продолжается подготовка к продлению проекта, включая дополнительные мероприятия на второй период финансирования до 2021 года.

*Георг Петерсен
Международный руководитель команды консультантов проекта «УНВР-1»*

Семинар о ходе деятельности проекта «Улучшение сельскохозяйственной производительности и питания»

Для подведения годового итога деятельности проекта «Улучшение сельскохозяйственной производительности и питания» 27 ноября 2017 года в конференц-зале отеля Жаннат Ридженси г. Бишкек прошел семинар. Подобный семинар по данному проекту проводится впервые и преследует цель обмена информацией с заинтересованными сторонами об основных достигнутых промежуточных результатах проекта.

В семинаре приняли участие представители Правительства Кыргызской Республики, министерств и ведомств, представители донорских организаций-партнеров, вовлеченных в реализацию проекта, международные и национальные эксперты в области сельского хозяйства, водохозяйственного сектора, продовольственной безопасности и питания.

Согласно программе, семинар открыл заместитель Генерального директора Департамента водного хозяйства и мелиорации А.К. Койлубаев. Он от имени Департамента выразил участникам семинара признательность за сотрудничество в решении вопросов развития сельского и водного хо-

зяйства и особо отметил, что цель и задачи проекта согласуются с поставленными задачами в Национальной стратегии устойчивого развития на 2013-2017 гг., а также в новой Национальной стратегии устойчивого развития на 2018-2040 гг. Также он выразил надежду, что проект вложит значительный вклад в решение задач устойчивого развития на длительный период развития страны. С речью выступила также Глава офиса Всемирного банка в Кыргызской Республике госпожа Болормаа Амгаабазар. В своем выступлении госпожа Болормаа приветствовала участников семинара, рассказала о важности и значимости сельского хозяйства и ирригации для экономики и населения республики.

Согласно программе, директор Отдела реализации проекта К.К. Бейшекеев представил презента-

цию о статусе проектов «Управление национальными водными ресурсами Фаза 1» и «Улучшение сельскохозяйственной производительности и питания». После им были представлены презентации по компонентам проекта УСПП: компонент 1 - восстановление и модернизация дренажной и ирригационной инфраструктуры и компонент 2 – сельскохозяйственные консультационные услуги. По 3-му компоненту данного проекта, где проводятся работы по мерам повышения качества питания, с презентацией выступила координатор компонента С. Бозова.

Специалисты ОРП по продовольственной безопасности, финансовому управлению, закупкам, мониторингу и оценке, социальным, экологическим и юридическим вопросам также представили свои презентации по своим направлениям.

Работа, проделанная ОРП за год, активно обсуждалась участниками семинара. Было много вопросов по всем направлениям деятельности проекта, на которые участники семинара получили исчерпывающие ответы.

Кыдыкбек Бейшекеев
Директор ОРП

Реализация Добровольных руководящих принципов ответственного регулирования вопросов владения и пользования земельными, рыбными и лесными ресурсами (ДРП) в Кыргызстане

«Добровольные руководящие принципы ответственного регулирования вопросов владения и пользования земельными, лесными и рыбными ресурсами» (ДРП) – документ международного уровня, имеющий отношение к устойчивому управлению земельными, рыбными и лесными ресурсами, который был разработан Комитетом по всемирной продовольственной безопасности ООН и принят в 2012 году.

ДРП как механизм «мягкого» международного права носят добровольный характер. Они не являются юридически обязательными для соблюдения. ДРП могут служить своего рода справочником, поскольку содержат принципы и международно признанные стандарты ответственного регулирования вопросов владения и пользования. На их основе государства могут разрабатывать собственные стратегии, правила, законы, программы и мероприятия. Они позволяют властям, гражданскому обществу, частному сектору и гражданам судить о том, насколько приемлемы те или иные меры, предлагаемые ими самими и другими сторонами.

В рамках проекта ФАО "Реализация ДРП в Центральной Азии", Союз АВП начал выполнение проекта с проведения национального вводного семинара по повыше-

нию осведомленности о ДРП в Кыргызстане, прошедшего 21 сентября 2017 в г. Бишкек. Семинар проводился с участием и поддержкой Министерства сельского хозяйства, пищевой промышленности и мелиорации, Государственной регистрационной службы и других соответствующих правительственных учреждений, международных организаций и проектов, научных кругов и организаций гражданского общества. Представители Регионального бюро ФАО по Европе и Центральной Азии г-н Мортен Хартвигсен, г-жа Маргрет Вайдар и г-жа Софи Трейнен, а также представитель ФАО в Кыргызской Республике Доржи Кинлай оказали непосредственную помощь и поддержку в организации и проведении стартового семинара.

Далее Республиканским Со-

юзом АВП были организованы экспертные консультации по трем темам – лесные, земельные и водные ресурсы.

20 октября 2017 г. прошел семинар по информированию о ДРП в связи с водными ресурсами. Представители Департамента водного хозяйства и мелиорации, ПУНВР-1, отделов поддержки АВП, Кыргызского Национального Аграрного Университета, Кыргызского Научно-Исследовательского Института Ирригации, ПКТИ «Водоавтоматика и метрология», а также эксперты Союза АВП обсудили проблемы, определенные участниками стартового семинара, поделились своими мнениями и внесли предложения.

25 октября 2017 г. САВП совместно с Ассоциацией лесопользователей и землепользователей Кыргызстана провели

консультации по ДРП с экспертами и заинтересованными сторонами. Целью являлось информирование о ДРП, а также обсуждение и определение проблемных вопросов в сфере лесного хозяйства. После интересных и активных дискуссий участники представили результаты работы в группах. Они предложили пути решения проблем в свете ДРП.

31 октября 2017 г. Союз АВП организовал экспертные консультации по земле в соотношении с ДРП. В своей приветственной речи г-н Керималиев, Заместитель министра сельского хозяйства, пищевой промышленности и мелиорации подчеркнул важность ДРП в сельском хозяйстве. Председатель Союза АВП г-н Кожоев проинформировал участников о проекте и его целях. Эксперты Союза АВП М. Жусупов и А. Темирбеков подробно рассказали участникам о принципах ДРП. Затем участники и эксперты перечислили суще-

ствующие проблемы и предложили пути их решения.

В течение всего этого времени команда экспертов САВП анализировала существующие правовые и институциональные механизмы на предмет их соответствия «Добровольным руководящим принципам ответственного регулирования вопросов владения и пользования земельными, рыбными и лесными ресурсами в контек-

сте национальной (продовольственной безопасности)». На основе этого анализа и наработок экспертных консультаций были выработаны рекомендации для дорожной карты реализации ДРП в Кыргызстане.

Национальный валидационный семинар был проведен 28 ноября 2017 г. с целью ознакомить представителей государственных структур, общественных организаций и научных кругов с наработками, подготовленными рекомендациями и провести валидацию этих рекомендаций. Участники семинара совместно выработали предложения о том, какие из этих рекомендаций могут быть включены в дорожную карту реализации ДРП в Кыргызстане и в какой формулировке. Кроме того, они определили их приоритетность, исходя из которой определяется последовательность шагов реализации ДРП в Кыргызской Республике.

*Наталья Манченко
Специалист Союза АВП*

Сугат суу менен камсыздоо СПАлардын ишмердүүлүгүнө байланыштуу

Кыргыз Республикасындагы суу чарба тармагындагы реформанын өзөгүн суу пайдалануучулар ассоциациясы түзөөрүн, алардын өнүгүшү менен айыл жергесиндеги жеке чарбалык дыйкандардын сугат суу менен үзгүлтүксүз камсыздалышын Ысык-Көл райондук жана областык СПАларды колдоо бөлүмдөрү уюштуруу, үйрөтүү жана окутуу иштери аркылуу камсыздап келет.

СПАлардын түзүлүшү менен сугат суунун сарамжалдуу пайдалануусуна, өз ара келишимдердин учурунда аткарылышына, ички чарбалык каналдардын, арыктардын ондолуп, тазаланып, тартипке келүүсүнө дыйкандар, фермерлер, жеке чарба ээлери активдүү катыша баштады. Сууну рационалдуу пайдалануу үчүн ар бир СПА фермердик, дыйкан жана жеке чарбалар менен өсүмдүктүн түрү боюнча сууну пайдалануунун календарлык графигин түзүшүүдө.

Райондогу СПАларды колдоо бөлүмү суу пайдалануучулар ассоциациялары менен тыгыз байланышта ишти алып барууда.

Бүгүнкү күндө жер жана агрардык реформа өзүнүн жакшы жыйынтыктарын берип жаткан учурда, суу пайдалануучулар ассоциацияларын өнүктүрүү жана алардын базасын чыңдоо багыты да айыл чарба продукцияларынын түшүмдүүлүгүн көтөрүүдө, элибиздин кедейчиликтен арылуусуна эң чоң шарт түзөрүнө ишенебиз.

Районубузда түзүлгөн СПАлар каналдарды, гидротехникалык курулмаларды өзүнүн балансына алышып, аларды көзөмөлдөп иштетип жатышат.

Ал эми жылдын башынан баштап СПАлар тарабынан вегетациялык мезгилге карата ички чарбалык сугат тармактарын тазалоо иштерин, айыл чарба өсүмдүктөрүн жетиштүү сугат

суусу менен камсыз кылуу иштерин жүргүзүп келет.

Эң башкысы, бул чоң аң сезимдеги өзгөрүү. Бул дыйкандар СПАлары түзүлгөнгө чейин сууну уруксатсыз каалагандай алышып, көптөгөн чыр чатактар болуп келген болсо, азыркы мезгилде бир тартипке келип, дыйкандар үчүн жоопкерчилик маселе да өзгөрдү. Мисалга алсак, Ысык-Көл районундагы «Сары-Камыш», «Торуайгыр», «Чырпыкты», «Темирдеги Чоңаксуу», «Суучу», «Сүттүбулак» СПАлары ички чарбалык сугат тармактарын туура пайдаланып, СПА мүчөлөрүн сугат суу менен камсыз кылып, сугат тармактарынын абалын жакшыртышты.

Бул көрсөткүчтөргө СПАлардын өзүлөрүнүн мүчөлөрүнө көрсөткөн кызмат акынын өлчөмүн көбөйтүү жана бухгалтериялык эсепти так жүргүзүүгө багытталган иш-аракеттердин негизинде жетишилди десек болот. Ошондой эле, СПА чогулткан акча каражаттарынын басымдуу бөлүгү өзүнүн ички керектөөлөрүнө жумшалып жаткандыгы, ревизиялык комиссиянын жылдык жыйынтыгынан белгилүү. Бул да болсо СПАнын каражаттарын рационалдуу пайдаланууга көмөк көрсөтөт.

Районубузда СПАларды колдоо бөлүмүнүн жардамы менен Садыр Аке айыл өкмөтүндө «Суубашы» СПАлар федерациясы түзүлгөн. Бул Федерациянын курамына «Суучу», «Темирдеги Чоңаксуу» жана «Сүттүбулак» СПАлары мүчө болуп киришкен. Бардык тейлеген аянты 5255 гектар. 2011-жылы «Суу ресурстарын башкарууну жакшыртуу» долбоорунан каржыланып, 1800 миң сомго башкы суу алуучу курулмасы оңдолду жана экскаватор, трактор чиркегичи менен бетон аралаштыргыч түрүндөгү техникалык кредит алууга жетишти.

Азыркы мезгилде Чоктал суу системасы боюнча Тамчы жана Чоктал айылдары суу пайдалануучулар ассоциациясын түзүүгө тийиштүү документтерин даярдашууда.

Районубузда ар бир айыл жериндеги дыйкандардын сугат жер-

лерин суу менен камсыз кылуу, айыл чарбасынын экономикасын чындап көтөрүү, калктын турмуш-шартын оңдоонун негизги булагы – бул суу маселеси. Ошондуктан СПАларды түзүүгө жана алардын өнүгүшүнө жар-

дам көрсөтүү – биздин башкы милдетибиз деп эсептейм.

*Таалайбек Джайлобаев
Ысык-Көл райондук СПАларды
колдоо бөлүмүнүн башкы адиси*

Жыл жыйынтыгы боюнча СПАлардагы жетишкендиктер тууралуу Баткен облустук СПАларды колдоо бөлүмү ой бөлүшөт

Учурда Баткен облусунда жалпысынан 32 СПА иш алып барып жаткан болсо, алардын карамагына 1773,46 км ички чарбалык сугат тармактары кирип, 48051 га сугат жерлерин бүгүнкү күндө тейлешип келет. Облус боюнча 2017-жыл ичинде СПАларда бир топ жетишкендиктер болду. Донорлордун жардамы менен СПАларда бир топ көйгөйлүү болгон маселелер чечилди. Мисалга алсак, Ага Хан фонду тарабынан Баткен районунун «Төрт-Гүл толкуну» СПАсындагы Ак-Татыр каналынын 0,5 км суунун жоготуусу көп бол-

гон бөлүгүн бетондоого 945 000 сомдук материал түрүндө жардам көрсөтүлүп, СПА мүчөлөрү тарабынан «Ашар» ыкмасында жумуштар аткарылды. Мындан сырткары «Баваш» СПАсынын Баваш каналын бетондоого 2 138 727 сомдук материал түрүндө жардам көрсөтүлүп, СПАда да «Ашар» ыкмасында жумуштар аткарылды. Лейлек районунун «Өмүрсуу» СПАсынын Улуз каналынын башкы суу алуу түйүнүн оңдоого GIZ долбоору тарабынан 738 341 миң сомдук материал алынып, жумуштар аткарылды.

Мындан сырткары «Төрт-Гүл толкуну» жана «Айкөл» СПА-ларында сууну бөлүштүрүү жана сууну эсепке алуу боюнча көргөзмө участкасы түзүлдү.

Ошондой эле ФАО жана Кыргыз Республикасынын СПАлар Союзу менен бирдикте чек арада жайгашкан 6 СПАда семинар, тренингтер өткөрүлүп, СПАлар Шабловскийдин электрондук эсептегичи орнотулган Чиполетти жана Томсон суу өлчөгүчтөрү менен камсыздалды.

Баткен аймагы боюнча 20 СПАда жана 2 Суу чарба кенештеринде төмөнкү темалар боюнча окутуу иштери жүргүзүлдү: CROPWAT программасында сугат режимин эсептөө, ирригациялык агрономия, суу ресурстарын башкаруу, суунун чыгымын өлчөө жана эсептөө, ирригациялык инфраструктураны башкаруу планын иштеп чыгуу, ички чарбалык ирригациялык тармактарды эксплуатациялоо жана техникалык тейлөө, жалпы башкаруу жана ички аудит, суу чарба кеңештеринин ролу жана милдеттери. Бул өткөрүлгөн окуулардан сырткары колдоо бөлүмүнүн адистери тарабы-

нан консультациялык кеңештер жана практикалык жардамдар көрсөтүлдү.

Ички чарбалык сугат тармактарын калыбына келтирүү жумуштарына кеткен каражаттардын 25% жана техникалык кредиттердин 100% кайтаруу боюнча 01.01.2017-01.10.2017-жыл аралыгында кайтарылган сумма 4 148 657 сомду түздү. Мындан сырткары «Үч-Коргон-Исфайрам» жана «Саркентсуу» СПАлары алынган экскаватордун 50% кайтарымын толугу менен кайтарышты.

2017-жыл ичинде СПАлар тарабынан дыйкандарга суу жеткирүү үзгүлтүксүз болуп, дыйкандардын сугат сууга болгон муктаждыгы канааттандырылды.

Жалпылап айтканда, жыл ичинде СПАлар бир топ иштерди аткарып, ийгиликтерге жетишти.

Бакыт Назаров
Баткен региону боюнча СПАларды колдоо жана өнүктүрүү бөлүмүнүн башчысынын орун басары

Ошондой эле, «Айкөл» СПАсынын ички арыктарын бетондоого жана 56 даана суу берүүчү түйүндөрүн жаңылоого БУУнун Өнүктүрүү Программасы тарабынан 5 300 000 сомго жумуштар жүргүзүлдү. БУУнун ФАО долбоорунун каржылоосу менен Баткен жана Лейлек райондорундагы 4 СПАлардын 5 гектар жер аянтына көргөзмө талаа катарында тамчылатып сугаруу системасы орнотулду.

Тамчылатып суугаруу, белгилүү болгондой сууну үнөмдөө ыкмаларынын бири болуп эсептелет.

Жумгал районундагы СПАлардын жетишкендиктери, көйгөйлөрү жана суу чарбасындагы келечектүү курулуштар

Жумгал районунда 10 суу пайдалануучулар ассоциациялары түзүлгөн. Район боюнча бардык суу баскан аянт 18448 га. Анын ичинен 13047 га суу баскан аянтты же болбосо 71 пайызын СПАлар тейлеп, элге кызмат көрсөтүп келет.

СПАлардын балансында 508,7 км ички чарбалык каналдар, анын ичинен темир бетон менен капталганы 52,8 км, 10 суткалык жөнгө салуу бассейни, 1 башкы суу алуучу курулма, 307 ар кандай гидротехникалык курулмалар бар. Төмөндө Жумгал районунда иш алып барып жаткан СПАлардын тизмеси берилген. Алар:

1. Миң-Теке-Эмел СПАсы Көк-Ой айыл өкмөтү;
2. Медет-Датка СПАсы Куйручук айыл өкмөтү;
3. Катаган-Алмазбек СПАсы Таш-Добо айыл өкмөтү;
4. Сандык СПАсы Чоң-Дөбө айыл өкмөтү;
5. Акмоло-Арал СПАсы Түгөл-Сай айыл өкмөтү;
6. Кайдуулат СПАсы Кызыл-Жылдыз айыл өкмөтү;
7. Токтомуш СПАсы Байзак айыл өкмөтү;
8. Көл-Суу СПАсы Башкууганды айыл өкмөтү;
9. Жон СПАсы Чаек айыл өкмөтү;
10. Кызарт-Базартурук СПАсы Жанарык айыл өкмөтү.

Он СПАнын тогузу толук кандуу кызмат көрсөтүп, иш алып

барышууда. Алардын ичинен Жон СПАсы суу пайдалануучуларын тейлөөдө жогорку деңгээлде иш алып барат. Бухгалтериясы, иш кагаздары, төлөмдөрдү чогултуу жолго коюлган. Вегетация аяктаар мезгилде ирригация тармактарын дефектовкалап, кийинки жылдын вегетациясына даярданууну өз убагында баштайт.

Ошону менен бирге, кээ бир СПАларда кадр маселеси курч бойдон калууда. Буга мисал катары Кызарт-Базартурук СПАсын келтирсек болот. Аталган СПАда жетекчи токтобойт. Себеби СПА жогорку зонада жайгашкандыктан бир эле жолу сугарылат, СПАнын бюджети аз, айлыктары да аз. Жаңы-Арык айыл өкмөтү менен бирдикте Жумгал райондук СПАларды колдоо бөлүмү бул көйгөйдү

чечүүнүн үстүндө иш алып барууда.

Ал эми Дүйнөлүк банк башчылык кылган Долбоор тууралуу сөз кыла турган болсок, анда Жумгал районунда 3 СПАда оңдоо жана кайра калыбына келтирүү иштери аткарылган, ошондой эле техникалык жардам (кредиттер) берилген. Мисалы:

Жон СПАсында «Ички чарбалык сугат» долбоорунун алкагында 12389450 сомго калыбына

Ирригациялык тармактарды дефектовкалоо

Башкууганды СЖСБысынын курулушу

келтирүү иштери жүргүзүлгөн. Ал эми «Экинчи ички чарбалык сугат» долбоорунун алкагында 7203468 сомго калыбына келтирүү аткарылып, ички чарбалык каналдарды оңдоого жана калыбына келтирүүгө жалпысынан 19592927 сом сарпталган.

Мындан сырткары техникалык кредит түрүндө 462361 сомго автоунаа, компьютер, принтер, көчүрмө аппарат, оргтехникалар берилген болсо, 1307840 сомго 50% кайтарым менен экскаватор берилген.

Ушул сыяктуу жардамды Медет-Датка СПАсы да алган. Атап айтсак, «Ички чарбалык сугат» долбоорунун алкагында 31141687 сомго калыбына келтирүү иштери жүргүзүлүп, техникалык кредит түрүндө 357170 сомго автоунаа, компьютер, принтер, көчүрмө аппараты, оргтехникалар да бөлүнүп берилген.

Ал эми Миң-Теке-Эмель СПАсына 9140248 сомго оңдоо жана калыбына келтирүү иштери

аткарылып, 387210 сомго автоунаа, компьютер, принтер, көчүрмө аппараты, оргтехникалар техникалык кредит катары берилген.

Кошумчалап кете турган болсом, анда Байзак айылындагы Токтомуш СПАсы долбоорго кирүү алдында турат, адистер тарабы-

нан курулуучу объектилер такталып чыгып, долбоорлоо бүтүп калды. Орто кууганды системасында башкы суу алуучу курулуш (ГВС) жок болгондуктан суу буруп алуу көйгөй эле. Дыйкандар белчесине чейин сууга кирип алып тал, таш, чым менен сууну байлап убараланчу. Ал эми Карды-Жарык каналына суу сай менен баргандыктан, жоготуу абдан көп эле, бул жерлерге лоток коюлуу жана башка эң керек делген жерлерге суу алуучу курулмалар, көпүрөлөр пландалды. Калыбына келтирүү жумуштары бүтүп калса, көптөгөн көйгөйлөрүбүз чечилет экен деп дыйкандар кубанууда. Ушул эле долбоордун алкагында «Токтомуш» СПАсына техникалык жардам алуу боюнча эл менен өкүлдөр жыйыны өткөрүлүп, бизнес пландары бекитилди.

Бара-бара мамлекетибизде Суу чарба курулуштарына жакшы көңүл бурулууда. Мындай саамалыктан Жумгал району дагы куру кол эмес. «Көл-Суу СПА-

Башкууганды СЖСБысынын тундурмасынын курулушу

Башкы суу алуучу курулманын курулушу

СЖСБына суу келүүчү каналдын курулушу

сына караштуу Башкууганды суткалык жөнгө салуу бассейнинин (СЖСБ) курулушу Союз мезгилинде башталып, ошол бойдон бүтпөй токтоп калган. Быйыл ошол бүтпөй калган СЖСБнын курулушу башталып, Көл-Суу СПАсынын суу пайдалануучуларын кубантты. Себеби, Көл-Суу СПАсында суунун тартыштыгынан Башкууганды айылынын тургундарынын участкаторуна суу жетпей, куурап турар эле. СЖСБнын курулушу менен башкы суу алуучу курулма, тундурма, лоток каналы, көпүрө, суу бөлүштүрүүчү курулма курулуп жатат. Бул курулуштун бүтүшү менен жалпы 1116 гектар жердеги суу пайдалануучулардын сууга болгон муктаждыктары чечилет. Курулуштун жалпы сметалык баасы 53 900 000 сомду түзүп, Жалал-Абад СМУ Т.Т. мекемеси тарабынан курулуш иштерин аткарылууда. Курулуш жакшы темп менен жүрүп жатат. Бүгүнкү күндө болжол менен 60-70 пайыз курулуш иштери бүтүп калды.

Ошондой эле, Кызыл-Жылдыз айыл өкмөтүнүнүн аймагында жайгашкан Кайдуулат СПАсына

тиешелүү Кара-Дөбө системасына дагы СЖСБны куруу боюнча Суу чарба департаментинин адистери, долбоорчулар келип көрүшүп, СЖСБнын долбоорун жасашууда.

Мындан сырткары Түгөл-Суу системасынан төрт айыл өкмөтү же болбосо төрт СПА суу алат. Вегетация мезгилинде суунун тартыштыгы чоң көйгөй. Түгөл-Сууга суу сактагыч куруу боюнча дагы Суу чарба департаментинен адистер келип көрүп, суунун тартыштыгын эле чечүү

эмес, кошумча 2000 гектарга чейин жаңы суугат жерлерин кошууну пландап көрүп кетишти. Эгерде жогоруда аталган курулмалар курулса, Жумгал районундагы сууга болгон тартыштык чечилип, райондо жашаган калктын жашоо деңгээлинин кыйла жогорулашына алып келмек деген үмүттөмүн.

Эдилбек Сарыказак
Жумгал райондук СПАларды колдоо бөлүмүнүн башкы адиси

Кайдуулат СПАсы Кара-Дөбө СЖСБны жеринде пландоо

Эл аралык донорлордун Ала-Бука районунун ирригация тармагына кошкон салымы

Ала-Бука райондук суу чарба башкармалыгы райондогу 8 айыл аймактын 16819 гектар жерин сугат суу менен камсыздайт. Анын ичинен 8031 гектары чарба аралык каналдар, ал эми 8788 гектары ички чарбалык каналдар жана булактар аркылуу суу менен камсыздалат.

Башкармалыктын карамагында 2 даана чоң суу бөлүмү, 8 даана насостук станция жана 1 даана скважина бар. Бул тармакта баардыгы бөлүп 117 кызматкер эмгектенишип, элди сугат суу менен тейлеп келишет. 2017-жылга 6 суу пайдалануучулар ассоциациялары (СПА) менен сугат сууну жеткирип берүү үчүн 1065780 сомдук келишим түзүлүп, бүгүнкү күнгө 1131970 сомго суу жеткирилип, жылдык план 106 пайызга аткарылды.

Башкармалыкта өз ишин мыкты билген, дасыккан, тажрыйбалуу адистер көп. Бул адистердин жетишкен ийгиликтеринин бири быйылкы 2017-жылы Европа

Биримдиги тарабынан каржыланып MSDSPKG (Кыргызстандын Тоолуу Аймактарындагы Жамааттардын өнүгүүсүн колдоо Программасы - Ага-Хан Фондунун Демилгеси) коомдук фонду тарабынан аткарылып жаткан «Кичи жана орто бизнести өнүктүрүү» долбоорунун алкагында долбоорлор жазылып, суу пайдалануучулардын муктаждыктары аткарылды.

Атап айтсак климаттык шарты ысык, кургакчыл келген 1-Май айыл аймагында жайгашкан сугат сууну мамлекеттер аралык Чуст каналынан тарткан «Чуст» насостук станциясынын 1972-жылдан бери иштетилип келе жаткан, эскилиги жетип, сууну талаптагыдай тартып бере албай калган насостук агрегаттардын ордуна сметалык наркы 1897000 сомду түзгөн 200Д90 үлгүсүндөгү 2 даана насостук агрегат, электр кыймылдаткычы менен биргеликте алынып келинип, орнотулду. Бул алынып келинген жаны насостор талап-

тагыдай иштеп, суу пайдалануучуларга сугат сууну өз багында коромжусуз жеткирип, эгиндин түшүмдүүлүгүн 1,3 эсеге артырмакчы жана кошумча 162 гектар сугат жер сугат суу менен камсыздалат.

1-Май айыл аймагына караштуу Жаңы-Шаар айылында жайгашкан Бригада №5 насостук станциясына сметалык наркы 1426800 сомдук 1Д630-90

Европа Биримдигинде Айыл өнүктүрүү Долбоорлорунун жетекчиси Карл Фросионун мониторинг учуру

Жаңы алынып келинген насосдук агрегаттар

үлгүсүндөгү бир даана насосдук агрегат, электр кыймылдаткычы менен биргеликте алынып келинип, орнотулду. Келечекте суу пайдалануучуларга сугат суу жеткирип берүү 3,1 эсеге өсүп, кошумча 144 гектар жерге суу берүүгө мүмкүнчүлүк түзүлөт.

Ушул эле айыл аймакка караштуу Ынтымак айылында жайгашкан Бригада №4 насосдук станциясынын дагы эскирген насосторунун ордуна жаңы Сигма 360/100 үлгүсүндөгү бир даана насосдук агрегат, электр кыймылдаткычы менен биргеликте алынып келинип, орнотулду. Суу пайдалануучуларга сугат суу тартып берүү жөндөмдүүлүгүбүз 1,7 эсеге өсүп, кошумча 62 га жерге сугат суу жеткирип берүү

мүмкүнчүлүгү пайда болуп, дыйкандардын суроо-талабы толук түрдө аткарылды.

Ошондой эле кошуна Өзбек Республикасы менен чек арада жайгашкан Ак-Коргон айыл аймагына караштуу Баястан айылындагы 1984-жылдан бери иштеп келе жаткан Сары-Булак-1 насосдук станциясына бир даана СПС 100/100 үлгүсүндөгү насосдук агрегат, электр кыймылдаткычы менен жаңа элдин турак жайларынын ичинде калып калган, эскилиги жетип, жарылып, жашоочуларга коопчулукту туурдурган сугат сууну жеткирип берүүчү темир түтүктөрүн алмаштыруу үчүн узундугу 445 метр, диаметри 280 мм болгон полиэтилендик түтүктөр алынып келинип, орнотулган.

Булардын жалпы сметалык наркы 2088901 сомду түздү. Келечекте сугат сууну пайдалануучуларга коромжусуз жеткирип берүү, түшүмдүүлүктү 1,7 эсеге көтөрөт.

Ал эми Ала-Бука айыл аймагында Ала-Бука, Т. Балтагулов, Ак-Коргон айыл аймактарын сугат суу менен тейлеген Адылбеков каналынын баш жагында сметалык наркы 817245 сомду түзгөн каналдын жээгин сактоочу дамба курулуп, суу пайдалануучулардын талаптары аткарылды.

Өрүктү айыл аймагында узундугу 2544 метр болгон ички чарбалык Өрүктү каналында сметалык наркы 6 911 944 сомду түзгөн реабилитация иштери жүргүзүлүп жатат.

Сары-Булак-1 насосдук станциясына долбоор тарабынан алынып келинген насосдук агрегат

ЕБ Долбоорлордун жетекчиси Карл Фросио жана Ага Хан фондунун “Кичи жана орто бизнести өнүктүрүү” долбоорунун жетекчиси Анара Сартманбетованын Адылбеков каналына болгон мониторинги

Европа Биримдиги жана Ага Хан Фонду тарабынан каржыланган “Кичи жана орто бизнести өнүктүрүү” долбоорунун жетекчиси Сартманбетова Анара төмөндөгүлөрдү белгилеп кетти:

Ала-Бука регионунун жаратылыш-климаттык шарттары жана рельефине байланыштуу суугат сууну талаптагыдай суу пайдалануучуларга жеткирип берүү кыйынчылыктар бар экендигине ынандык. Долбоордун алкагында райондогу жалпы алты ирригациялык инфраструктураны куруу жана оңдоо иштерине жалпысынан 11 миллион сомду түзгөн курулуш материалдары менен жабдуулар алынып берилди. Анын ичинде эки ички

каналдар оңдолуп, 4 насос станциялары жаңыланды.

Ала-Бука райондук суу чарба башкармалыгынын жетекчиси Калыков Аваз Токтоназарович долбоордун эмгек жамаатына ыраазычылык билдирүү менен долбоордун алкагында бүткөн ирригациялык объектилер кезегинде өзүнүн натыйжасын берип, суу найдалануучулардын суугат сууга болгон муктаждыктары чечилип жана өндүрүмдүүлүк 1,2-1,7 эсеге чейин өсөөрүн белгилеп кетти.

Ошондой эле, жетекчи жогоруда аталган долбоордон тышкары Дүйнөлүк банк тарабынан ишке ашырылып жаткан “Айыл чарбасынын өндүрүмдүүлүгүн жана тамак-

ашты жакшыртуу” долбоорунун калыбына келтирүү жана оңдоо программасына Ала-Бука районуна караштуу чарбалар аралык “Шекафтар” каналындагы тундурманын курулушу киргизилгендигин билдирди. Бул тундурма каналда суу менен келген шилендилерден тазалоочу курулма катары найдаланылат. Ушул эле долбоордун калыбына келтирүү программасына аянты 2442 гектар жерди түзгөн Суйлайман-Суу СПАсы кирип, анын 51,81 км ички чарбалык каналы толук калыбына келтирилсе тургандыгы тууралуу да айтып өттү.

Бул долбоорлор ишке ашып, райондун экономикалык-социалдык деңгээлин жогорулатуу-

Ички чарбалык Өрүктү каналынын курулушу

Шекафтар чарба аралык каналында тундурманы долбоорлоо учуру

га жакындан көмөк көрсөткөн Европа Биримдиги тарабынан каржыланып, MSDSP KG (Кыргызстандын Тоолуу Аймактарындагы Жамааттардын өнүгүүсүн колдоо Программасы - Ага Хан Фондунун Демилгеси) коомдук фонду тарабынан аткарылып жаткан «Кичи жана орто бизнести өнүктүрүү» долбоорунун эмгек жамаатына жана бул долбоорлордун ишке ашырылышына мамлекеттик бюджеттен өздүк салым катарында 700,0 миң сом акча каражатын болуп бергендиги үчүн Кыргыз Республикасынын Айыл чарба, тамак-аш өнөр жайы жана мелиорация министрлигинин Суу чарба жана мелиорация Депар-

таментинин башкы директору Көкүмбек Жумагулович Таштаналиевке, Жалал-Абад Бассейндик суу чарба башкармасынын башчысы Жеңишбек Абдыманович Атыбаевке жана өздүк салымдарын материалдык жана моралдык жактан көрсөтүшкөн Ала-Бука, 1-Май, Т. Балтагулов, Ак-Коргоң, Өрүктү айыл аймактарынын башчыларына, ошондой эле Дүйнөлүк банк башчылык кылган Долбоорлорду ишке ашыруу бөлүмүнүн директору Кыдыкбек Каниметович Бейшекеевге Ала-Бука районундагы чарба аралык жана ички чарбалык каналдарды келечекте калыбына келтирүүгө көмөк көрсөтө тургандыгы үчүн ыраа-

зычылык билдиребиз.

Суу чарба жана мелиорация Департаментинин алдындагы Дүйнөлүк банк башчылык кылган Долбоорлорду ишке ашыруу бөлүмү тарабынан Ала-Бука районунда көп иштер жасалган, ал эми жогорудагы Европа Биримдиги менен Ага Хан фонду тарабынан аткарылган жумуштар, фонддун райондун ирригация тармагына жасаган алгачкы иштери болуп эсептелинет, келечекте мындай саамалыктардын аягы үзүлбөйт деген ойдобуз.

Жеңиш Эргешов
Ала-Бука РЧСБысынын башкы инженери

Сулайман-суу СПАсынын ички чарбалык каналдарын долбоорлоо учуру

Будни АВП «Элдик»

В Кеминском районе Чуйской области зарегистрировано и работает 10 ассоциаций водопользователей (АВП).

В этом номере журнала я хочу поделиться опытом работы АВП «Элдик». АВП «Элдик» начала свою деятельность в декабре 1999 года, регистрацию прошла 5 января 2000 года. Орошаемая площадь АВП составляет 3 985 га. Внутрихозяйственная ирригационная сеть АВП составляет 96,1 км, из них 76,9 км в земляном русле и 19,2 км каналы в бетонной одежде. Кроме того, на балансе АВП имеется два бассейна суточного регулирования.

Как известно, основным фундаментом для развития ассоциаций водопользователей является финансовое их состояние, образованное за счет сбора платы за ирригационные услуги (ПИУ) и управление на основе бюджета.

Согласно сметно-финансовому расчету АВП «Элдик» размер ПИУ составляет 250 сом на гектар.

Совет АВП «Элдик» играет большую роль в работе ассоциации. Совет АВП насчитывает пять человек. Глава Чым-Коргонского айыл окмоту Макеев Эмиль Мухтарович является членом Совета данного АВП. Эмиль Мухтарович вместе с депутатами айылного Кеңеша помогают средствами на ремонт внутрихозяйственной сети АВП «Элдик». Они также не остаются в стороне при решении вопросов очистки каналов методом ашар.

Особо хочется подчеркнуть, что глава Чым-Коргонского айыл окмоту Макеев Э.М. и депутаты айылного Кеңеша приняли решение о приобретении автомашины «Жигули» для АВП «Элдик».

Как известно, в успешном функционировании ассоциаций водопользователей роль зональных представителей очень велика. В соответствии с Уставом АВП водопользователи каждой зоны вправе выбирать своих представителей, которые могли бы представлять их интересы на заседаниях Собрания зональных представителей. Перед очередным заседанием Собрания каждый зональный представитель обязан:

- собрать своих членов водопользователей АВП в своей представительской зоне;
- внимательно выслушать каждого члена представительской зоны по поводу вопросов, волнующих водопользователей;

- вынести для себя проблемные вопросы, которые волнуют водопользователей.

Зональный представитель должен представить вышеперечисленные вопросы на Собрании зональных представителей.

Как и в других АВП активность зонального представителя в жизнедеятельности АВП «Элдик» считается главным фактором. АВП «Элдик» выбрало 72 зональных представителя, которые успешно представляют интересы водопользователей в принятии решений на Собраниях зональных представителей.

Хочется особо отметить, что в 2007 году за счет проекта «Второй проект внутрихозяйственного орошения» (ПВО-2) в АВП «Элдик» проведены реабилитационные работы на сумму 6 232 330 сом, при этом выполнены следующие работы:

Очищены два бассейна суточного регулирования Р-1 и Р-3, кроме того, реабилитирован лотковый канал протяженностью 7 км.

За счет технического кредита проекта «Дополнительное финансирование для Второго проекта внутрихозяйственного орошения» был приобретен экскаватор с 50 % возвратом стоимости, который оказывает большую помощь АВП «Элдик» при проведении ремонтных работ в ассоциации.

Оказывая всестороннюю помощь АВП «Элдик», глава Чым-Коргонского айыл окмоту подчеркивает, что судьба АВП ему не безразлична, поскольку он оказывает помощь

своему народу. И если АВП «Элдик» в будущем станет стабильно работающей ассоциацией с достаточным бюджетом для поддержания своей ирригационной инфраструктуры в нормальном работоспособном состоянии для бесперебойного обеспечения фермеров поливной водой, то в этом будет также большая заслуга депутатов айылного Кеңеша и главы Чым-Коргонского айыл окмоту Макеева Эмиля Мухтаровича. То, что это произойдет в ближайшем будущем, не вызывает никаких сомнений. Потому что там, где депутаты и глава айыл окмоту заинтересованы в развитии АВП и активно их поддерживают и всячески помогают, у ассоциаций водопользователей есть все шансы для дальнейшего развития и процветания.

*Нургуль Зулпукадырова
Координатор отдела поддержки АВП Кеминского района*

К сведению Ассоциаций водопользователей и их Союзов

Ассоциации водопользователей (далее АВП) как некоммерческие организации осуществляют свою деятельность с 2002 года, когда был принят Закон Кыргызской Республики “Об объединениях (ассоциациях) водопользователей и союзах ассоциаций водопользователей”. АВП были освобождены от налогов, так как выполняют свою миссию в рамках своего устава и полученные средства полностью направляют на уставные цели.

В последнее время стали поступать жалобы по поводу требований некоторых налоговых органов к АВП платить «налог с продаж» за выполнение работ, связанных со сбором платежей за поставку воды водопользователям. Основанием для налоговиков послужила статья 315 Налогового кодекса Кыргызской Республики от 17 октября 2008 года №230, где деятельность АВП, по их мнению, не попадает под освобождение от уплаты налога с продаж.

Однако согласно статье 2 Закона Кыргызской Республики от 17 октября 2008 года №231 «О введении в действие Налогового кодекса Кыргызской Республики» положения действующего Налогового кодекса Кыргызской Республики распространяются на налоговые правоотношения, возникшие после введения его в действие с 1 января 2009 года.

Кроме того, в соответствии со статьей 14 Налогового кодекса Кыргызской Республики от 17 октября 2008 года N 230 «Нормативные правовые акты Кыргызской Республики, устанавливающие новые налоги; повышающие размеры ставок налогов; устанавливающие или отягчающие ответственность за налоговые правонарушения; устанавливающие новые налоговые обязательства участника налоговых правоотношений, обратной силы не имеют», поэтому ассоциации водопользователей как некоммерческие организации не могут быть объектами обложения налогом с продаж.

Искендер Байназаров

Специалист по Водному кодексу КР и изменениям Закона “Об объединениях (ассоциациях) водопользователей и союзах ассоциаций водопользователей” проекта УНВР-1

Память о коллеге

16 августа 2017 года ушел из жизни наш коллега Николай Павлович Хеколов.

Николай Павлович после окончания Гидромелиоративного факультета Сельскохозяйственного института имени К.И.Скрябина в 1973 году начал свою трудовую деятельность.

В 1973-1977 годах он работал инженером ремонтно-строительного отдела Иссык-Кульского облводхоза, старшим инженером гидроучастка Джеты-Огузского и Ак-Суйского райводхозов.

В 1977-1981 годах был начальником отдела водопользования Иссык-Кульского облводхоза.

В 1981-1985 годах работал начальником Ак-Суйского райводхоза.

В 1985-1988 годах - заместитель начальника Иссык-Кульского облводхоза (капитальное строительство).

В 1988-2001 годах - начальник гидроучастка № 1 Ак-Суйского райводхоза.

В 2001-2008 годах работал специалистом по водопользованию Иссык-Кульского областного отдела поддержки АВП (ООП АВП) проекта «Внутрихозяйственное орошение».

В 2008-2009 годах - главный специалист Иссык-Кульского ООП АВП.

В 2009-2017 годах - Заместитель начальника отдела по обучению Иссык-Кульского ООП АВП.

Всю свою жизнь Николай Павлович посвятил развитию водного хозяйства Иссык-Кульской области. Он запомнится нам как замечательный человек, высококвалифицированный специалист и хороший наставник молодежи.

За достигнутые успехи в работе Николай Павлович неоднократно награждался Почетными грамотами и знаком Отличника водного хозяйства.

Коллектив Иссык-Кульского ООП АВП и ОРП выражает искренние соболезнования родным и близким.

Память о Николае Павловиче навсегда остается в наших сердцах.

МАЗМУНУ/СОДЕРЖАНИЕ

«Даңк» ордениңиз кут болсун!	1
Башкы директордун жаңы жылдык куттуктоо сөзү	2
Поздравительная речь директора ОРП	3
Суу чарба жана мелиорация департаментинин 2017-жылдагы ишмердүүлүгү	4
Международный специалист по управлению водными ресурсами/член миссии Всемирного банка господин Стивен Виссер делится своим мнением о деятельности проекта и водном секторе страны в целом	6
Обзор хода реализации проекта «Управление национальными водными ресурсами Фаза 1»	10
Семинар о ходе деятельности проекта «Улучшение сельскохозяйственной производительности и питания»	12
Реализация Добровольных руководящих принципов ответственного регулирования вопросов владения и пользования земельными, рыбными и лесными ресурсами (ДРП) в Кыргызстане	13
Сугат суу менен камсыздоо СПАлардын ишмердүүлүгүнө байланыштуу	15
Жыл жыйынтыгы боюнча СПАлардагы жетишкендиктер тууралуу Баткен облустук СПАларды колдоо бөлүмү ой бөлүшөт	16
Жумгал районундагы СПАлардын жетишкендиктери, көйгөйлөрү жана суу чарбасындагы келечектүү курулуштар	18
Эл аралык донорлордун Ала-Бука районунун ирригация тармагына кошкон салымы	21
Будни АВП «Элдик»	25
К сведению Ассоциаций водопользователей и их Союзов	27
Память о коллеге	28

Редакциялык Кеңеш:

Кожоев Э. И. – Кыргыз Республикасынын СПАлар
Союзунун төрагасы
Торогельдиев У. Т. – Суу чарба департаментинин
СПАларды колдоо бөлүмүнүн башчысы
Бейшекеев К. К. – "Улуттук суу ресурстарын башкаруу
Фаза 1" жана "Айыл чарбасынын өндүрүмдүүлүгүн
жана тамак-ашты жакшыртуу" долбоорлорун ишке
ашыруу бөлүмүнүн директору
Жаанбаев К. А. – "Улуттук суу ресурстарын башкаруу
Фаза 1" долбоорунун 3-компонентинин координатору
Орозалиева С. М. - "Улуттук суу ресурстарын башкаруу
Фаза 1" жана "Айыл чарбасынын өндүрүмдүүлүгүн
жана тамак-ашты жакшыртуу" долбоорлорун ишке
ашыруу бөлүмүнүн коомдук иштер боюнча адиси,
башкы редактор.

Уюштуруучу: Кыргыз Республикасынын Суу
пайдалануучулар ассоциацияларынын Союзу
Дареги: Кыргыз Республикасы, 720055, Бишкек ш.,
Токтоналиев көчөсү, 4а, каб. 319
Тел.: 0 (312) 61-54-51, факс: 54-49-72
e-mail: wua.union.kg@mail.ru; nwrmp@elcat.kg
Терген жана дизайнды тарткан: Токталиев М.
Бул басылыш бекер таратылат.
Бюллетень жылына 4 жолу чыгат.

“KIRLAND” басмаканасында басылган
Бишкек ш.
Тел.: 0 (312) 630 110
Нускасы 1500 даана

